

Lukáš Vlček: Nechci slevu zadarmo.

Odpuštěné poplatky za obnovitelné zdroje se lidem prodraží

19.12.2025 - | Starostové a nezávislí

Babišova vláda líbivě rozhodla, že stát příští rok převezme veškeré výdaje na podporované zdroje energie (známé jako POZE) z faktur spotřebitelů na svá bedra. Účty za elektřinu se tak sníží. To zní skvěle, že? Ale jaká je realita a kdo to nakonec zaplatí?

Výše POZE je částečně dána i tzv. solárním tunelem, který v letech 2009–2010 způsobili tehdejší politici napříč celým spektrem, když zavázali náš stát platit solárním baronům vysoké výkupní ceny na 20 let dopředu, přestože už v té věděli, že je nastavená podpora přemrštěná. Samotná myšlenka takového poplatku ale rozhodně není špatná – každá megawatthodina elektřiny, kterou si vyrobíme na vlastním území znamená méně závislosti na dovozu surovin z jiných zemí, modernizaci a decentralizaci energetiky. Ve výsledku tedy úspory.

Jak říká můj kamarád egyptolog Miroslav Bárta, každá civilizace potřebuje pro svůj růst dostupné energie. Samotnou snahu snížit ceny energií tedy považuji za správnou, koneckonců všichni dodavatelé už dříve oznámili, že od příštího roku ceny opět sníží a jsem přesvědčen, že tomu nepomáhá jen uklidnění situace na energetických trzích, ale také důležité změny legislativy či výrazný rozsah investic posledních let. Současný návrh Babišovy vlády zatíží státní rozpočet, a tedy současné i budoucí daňové poplatníky, zhruba 42 miliardami korun. Pro srovnání, v návrhu rozpočtu minulé vlády se na příští rok počítalo s částkou přes 24 miliard korun. Rozdíl je tedy zhruba 17 miliard korun, které bude potřeba někde najít.

Dotování cen energií tedy půjde buď na úkor jiných výdajů, jako je třeba zdravotnictví nebo školství, nebo ještě více prohloubí schodek státního rozpočtu. Žádný dluh není zadarmo a odpuštění poplatku tak daňoví poplatníci stejně nakonec zaplatí i s úroky.

Druhou věcí je, že jde o plošné opatření, které nakonec stejně logicky nejvíce pomůže těm nejmajetnější skupinám obyvatel, které mají vyšší spotřebu. Pomoc tak dostanou i ti, kteří ji reálně nepotřebují. Máme s tím zkušenost z období Covidu, kdy plošné rozdávání peněz vedlo k rekordnímu zadlužení České republiky a roztočení kol inflace.

Třetí problém vidím v tom, že jde hlavně o krátkodobé řešení. Pokud chceme dlouhodobě nižší ceny energií, musíme investovat do moderní energetiky, do výroby, sítí i flexibility. Právě tam dává smysl uvažovat o investicích a zde bych i pochopil případné zadlužení. Dnešní investice je zítřejší růst, jak se říká.

Když se podíváme k našim sousedům, například Německo podobné úlevy cílí především na energeticky náročná průmyslová odvětví, případně je váže na určitou úroveň spotřeby, typicky u odběru na vysokém a velmi vysokém napětí. Ostatně i návrh státního rozpočtu na rok 2026 s tímto přístupem počítal. U těchto odběratelů měla podpora POZE meziročně vzrůst o 3,5 miliardy korun.

A nakonec je potřeba sledovat, jaký bude mít plošné dotování dopad na konečné ceny energií. Hrozí totiž, že se část úlevy „ztratí“ a sníží motivaci obchodníků tlačit dolů silovou cenu. Spotřebitele přitom zajímá hlavně výsledná částka na faktuře.

<https://www.starostove.cz/prectete-si/lukas-vlcek-nechci-slevu-zadarmo-odpustene-poplatky-za-obnovitelne-zdroje-se-lid>